

7/15298

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkan

Sayı : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 2685
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

0308/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05.07.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 24304 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Karaman Milletvekili Hasan ÇALIŞ'a ait 7/15297, Trabzon Milletvekili Süleyman Nazif YUNUSOĞLU'na ait 7/15298, 7/15299, Antalya Milletvekili Hüsnü ÇÖLLÜ'ye ait 7/15300, Samsun Milletvekili Osman ÇAKIR'a ait 7/15301, Mersin Milletvekili Kadir URAL'a ait 7/15302, Balıkesir Milletvekili Ergün AYDOĞAN'a ait 7/15303 ve Bilecik Milletvekili Yaşar TÜZÜN'e ait 7/15304, esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/15297 (1 sayfa)
- 2- Görüş 7/15298 (2 sayfa)
- 3- Görüş 7/15299 (1 sayfa)
- 4- Görüş 7/15300 (2 sayfa)
- 5- Görüş 7/15301 (2 sayfa)
- 6- Görüş 7/15302 (2 sayfa)
- 7- Görüş 7/15303 (1 sayfa)
- 8- Görüş 7/15304 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Süleyman Latif YUNUSOĞLU

Trabzon Milletvekili

Esas No

:7/15298

Doğu Karadeniz, yöremizde yaklaşık iki yüz dört bin üreticinin ve bir milyonu aşkın Türk insanının doğrudan geçimlerinin bağlı bulunduğu çay tarımı konusunda basında çeşitli olumsuz haberler yer almakta. Rize Ticaret Borsasının amaç ve görevleri dışında bazı faaliyetlerde bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Rize Ticaret Borsası'nın çay müstahsillerinin teminatı ve çay pazarının tartışmasız önder kuruluşu ÇAYKUR'U etkisiz kılacak, hatta ortadan kaldıracak çeşitli Kanun Tasarıları hazırladığı, sadece bazı çevrelerin amaçlarına hizmet edecek, çay üreticilerinin yararına olmayan emtia borsası, çay araştırma enstitüsü gibi kuruluşları hayata geçirmeye çalıştığı anlaşılmaktadır. Rize Ticaret Borsası Başkanı'nın bu Çay Kanunu Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilmek üzere olduğu yönünde basına açıklamaları bulunmaktadır. Üreticilerin ve Üretici Kuruluşları ile Ziraat Odalarının büyük tepkisini çeken bu faaliyetler konusunda;

Soru 1)Türk Çay Üretimine ve Ülke Ekonomisine ciddi zarar veren, kaçakçısına aşırı derecede haksız kazanç sağlayan kaçak çayların Bakanlığınızca Gıda Tüzüğünde ki şartların düşürülmesi ve Koruma Kontrol Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler üzerine yakalanan ve müsadere edilenleri TASİŞ tarafından açık artırma yolu ile yakalandığı yerde açık artırma ile satılmakta ve kısıtlı katılım ortamında belki de kaçakçısı tarafından yönlendirilenlerce satın alınarak faturalandırılmaktadır. Bakanlığınızca yapılan bu değişikliklerin ve kaçak çaya açık artırma ile satış yolu açan uygulamaların gerekçesi nedir? Neden yakalanan kaçak çayların Çay İhtisas Gümrüğü'nün bulunduğu Rize İline getirilerek burada uzman kuruluş ÇAYKUR tarafından tahlillerinin yapılması neticesinde tasfiye işlemi değerlendirilmemektedir?

Soru 2)Üreticilerin büyük tepkisini çeken, onları mağdur eden *çay taban* fiyatı ve destekleme priminin Sayın Bakan tarafından açıklanmadan çok önce Rize Ticaret Borsası Başkanı tarafından "destekleme ile birlikte en çok 1 TL düzeyinde olur" şeklinde basına deklare edilmesini nasıl değerlendirmektesiniz? Yaş çay taban fiyatını Rize Ticaret Borsası Başkanı mı belirlemiştir?

Soru 3)Dünya konjonktüründe tarımın desteklemesiz yaşayamayacağı ortamda AB ve ABD'nin kendi müstahsillerine sağladıkları imkânlar örnek teşkil ederken ülke ekonomisine onca katkı yapan Doğu Karadeniz insanının belki de tek geçim kaynağı olan yaş çay alımlarında uygulanan destekleme priminde Hükümetinizce neden artış yapılmamaktadır? Bunun belli bir gerekçesi var mıdır?

Cevap 1,2,3)Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 09-02 ve 09.03 pozisyonunda bulunan çay, 31.12.2009 tarih ve 27449 (2.Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2010/5 sayılı Dış Ticarete Standardizasyon (DTS) Tebliğinin Ek-6/A listesinde yer aldığından ithalatta Kontrol Belgesi aranan ürünlerden biridir. İthalat aşamasında Bakanlığınızca yetki verilmiş İl Müdürlükleri tarafından Türk Gıda Mevzuatına uygunluğunu belirlemek üzere kontroller yapılmakta ve bu kontroller sonucunda mevzuata uygun bulunan ürünlerin yurda girişine izin verilmektedir.

Siyah çaya ilişkin olarak kontrol, izin ve denetim işlemleri "Türk Gıda Kodeksi -Siyah Çay Tebliği" çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu Tebliğ yenilenerek, 12.08.2008 tarih ve 26965 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Tebliğ ekinde ürüne ait fiziksel ve kimyasal özellikler belirtilmiş olup, ambalajlama-etiketleme, katkı, bulaşan, pestisit, aroma ve mikrobiyoloji ile ilgili hususlarda ise ilgili TGK Tebliğlerine atıfta bulunulmuştur.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca 01.03.2001 tarih ve 24333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 'İthal ve İhraç Edilecek Gıdaların Giriş ve Çıkış Kapılarının Tespit ve İlanına Dair Tebliğ'de 21.07.2007 tarihli değişiklik yapılarak, 09.02 ve 09.03 tarife pozisyonunda yer alan çay için giriş kapısı olarak sadece Trabzon Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü'ne bağlı Rize Gümrük Müdürlüğü belirlenmiş ve Rize İl Müdürlüğü ithalat aşamasındaki kontrol işlemlerini yapmaya yetkili kılınmıştır.

Bakanlığımızca dökme siyah çay ithalatına izin verilmesi sırasında Bakanlığımızdan izinli paketleme tesisine sahip olması veya izinli paketleme tesisi bulunan bir sanayi kuruluşu ile sözleşmesinin bulunması gerekmektedir. Ülkemize kaçak yollardan çay girişi ve iç piyasada uygun olmayan koşullarda çay satışı yapılması ile ilgili olarak; sınır kontrollerinde ve iç piyasa denetimlerinde gerekli hassasiyetin gösterilmesi, Türk Gıda Kodeksinde yer alan asgari teknik ve hijyenik kriterleri sağlamayan ve uygunsuz koşullarda satıldığı tespit edilen çayların insan tüketimine sunulmaması, toplanması ve satışına izin verilmemesi ve buna aykırı hareket edenler hakkında yasal işlem yapılması amacıyla gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Konuyla ilgili denetimler devam etmekte olup, denetim sıklıkları artırılarak denetimlere devam edilecektir.

Ayrıca, yurt dışından uygun olmayan yollarla ülkemize sokulan çaylarla ilgili olarak gümrük kapılarında azami tedbirlerin alınması ve kaçak yollardan girişlerin önlenmesi için gerekli işlemlerin yapılması hususunda İçişleri Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığı ile işbirliği yapılmaktadır.

TGK-Siyah Çay Tebliğinde, yakalanan ve müsadere edilen çayların TASİŞ tarafından açık arttırma yolu ile yakalandığı yerde satılmasına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Söz konusu çayların TASİŞ tarafından açık arttırma yolu ile satılması Bakanlığımızca yapılan mevzuat değişikliklerinden kaynaklanan bir durum değildir.

Yaş çay ürünü fiyatı; Bakanlar Kurulunca; Genel Yatırım ve Finansman Programının 3. Maddesinin d fıkrasında, "Üretilecek mal ve hizmetlere yönelik tedarik edilecek hammadde miktarı ve fiyatı ile üretilen mal ve hizmetlerin miktar ve fiyatları, Programda yer alan hedefleri sağlayacak şekilde tespit edilecektir" hükmü gereğince, Kurumun bütçe finansman kaynakları değerlendirilerek belirlenmektedir.

Her yıl desteklenecek olan ürünler ve primdeki artış oranları Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından bütçe imkânları doğrultusunda belirlenmektedir.

2010 yılına kadar olan yaş çay alım fiyatı, primi ve destekleme artış oranları aşağıdaki tabloda verilmiş olup, yaş çay alım fiyatı; 2003 yılında 2002 yılına oranla %25 olmak üzere yıllar itibarıyla ortalama olarak %10'un üzerinde artış olmuştur. Destekleme primi ise 2003-2010 döneminde %230 oranında artmıştır.

ÜRÜN YILLARI	FİYAT (TL/kg)	ARTIŞ %	Destekleme Primi (TL/kg)
2003	0,400	25	0.050
2004	0,450	12,5	0.065
2005	0,515	14,4	0.070
2006	0,570	10,7	0.080
2007	0,640	12,2	0.090
2008	0,737	15,1	0.113
2009	0,790	7,19	0.115
2010	0,885	12,0	0.115